

Innhold

Innledning	11
<i>Eskil Skjeldal</i>	
Oversetter	12
Torg	12
Brukermedvirkning er kommet for å bli	13
Men – hvem bestemmer hva brukermedvirkning bør være?	15
Forandre for å bevare	16
Brukermedvirkning mellom kontinuitet og brudd	17
Kritikk som konstruktiv dialog, ikke som forsøk på å rive ned ...	18
Bokens inndeling	19
Referanser	22
DEL I	
Brukermedvirkningens grunnlag	23
Kapittel 1	
Brukermedvirkning i helsetjeneste og helseforskning	
– historie og politikk	25
<i>Kari Tove Elvbakken og Kirsti Malterud</i>	
Innledning	25
Velferdsutbygging og forbrukersak i etterkrigstiden	26
Kritisk søkelys på velferdsstaten fra midt på 1960-tallet	28
Forvaltningsreformer og brukerperspektiv fra om lag 1980	30
Lovregulering og rettsliggjøring fra inngangen til et nytt hundreår	34
Brukermedvirkningens historie og brukere som medforskere	35
Referanser	37

Kapittel 2	
Erfaringskunnskapens forutsetninger	41
<i>Åge Wifstad</i>	
Begrunnelse	41
Erfaring	43
Etterprøvbarhet	45
Saklighet	46
Dialog	46
Konklusjon	47
Referanser	48
Kapittel 3	
Erfaringskompetanse – «å bruke en bruker»	49
<i>Utfordringer i kunnskapsutvikling og praksis</i>	
<i>Truls Juritzen</i>	
Erfaringskonsulent – fra medarbeider til medviter	50
Brukermedvirkning – eller å bruke en bruker?	51
Å skape viten – kunnskap og kritikk	54
Språk og oversettelse	58
Avslutning	59
Referanser	60
DEL 2	
Brukermedvirkning og medforskning	63
Kapittel 4	
Brukermedvirkning i forskning – i et kunnskapssosiologisk perspektiv	65
<i>Per Koren Solvang og Marte Feiring</i>	
Innledning	65
Hvem og hvordan	66
Kunnskapspolitiske endringsprosesser	68
Kunnskapstyper og medvirkning	69
Medvirkning og rekruttering	71
Medvirkning og innflytelse	72
Medvirkers makt i prosessen	75

Kunnskapens produksjonsvilkår i endring	77
Referanser	78
Kapittel 5	
Idealer og realiteter i brukermedvirkning i helseforskning	81
<i>Medforskere på lik linje med forskere med akademisk bakgrunn?</i>	
<i>Kirsti Malterud og Kari Tove Elvbakken</i>	
Innledning	81
Hvem er brukerne, og hva er brukermedvirkning i helsetjenesten?	81
Brukermedvirkning i forskning – roller og modeller	82
Kritisk lys på gjeldende kunnskapstradisjoner	84
Forskningsprosjekter med brukere som medforskere	85
Hva gjorde vi, og hva fant vi?	85
Brukermedvirkning som hovedtema	86
Brukermedvirkning som virkemiddel	87
Omfattende brukermedvirkning gir ingen garanti for ny og nyttig kunnskap	88
Akademiske premisser og kompromisser	89
Brukermedvirkning i forskning om psykiatri, helsetjenester og molekylærmedisin?	90
Forskningsetikk	91
Hva så?	91
Referanser	92
 DEL 3	
Brukermedvirkning og brukeransettelser	95
 Kapittel 6	
Profesjonaliserte brukerstemmer	97
<i>Brukeransettelser i et spenn mellom sivilsamfunn og arbeidsorganisasjon</i>	
<i>Tone Alm Andreassen</i>	
Forståelser av profesjonalisering	98
Profesjonalisering gjennom brukeransettelser	99

Store håp og tvetydige stillinger	100
Fra sivilsamfunn til arbeidsorganisasjon	102
Fra frivillighet til profesjon	104
Profesjonalisering av brukerstemmen – en sluttrefleksjon	106
Referanser	108

Kapittel 7

Kritiske perspektiver på erfaringskonsulentrollen	111
--	------------

Fra en tidligere erfaringskonsulent

Anonym

Bakgrunn for stillingen	112
Møte med avdelingen	112
Stillingsutvikling	113
Kollegafellesskapet	115
Samarbeid med brukerorganisasjonene	116
En liten oppsummering	117
En kjip sorti	117
Tanker om veien videre	118

Kapittel 8

Brukermedvirkning og økonomiske betraktninger	121
--	------------

Solveig Osborg Ose

Brukererfaring som komplementær eller substituerbar med fagpersoner	122
Omfang av ansettelser av personer med brukererfaring	125
Arbeidsoppgaver til ansatte med brukererfaring	126
Hvordan vurdere samfunnsøkonomisk lønnsomhet?	127
Diskusjon	129
Oppsummering	134
Referanser	135

DEL 4	
Brukermedvirkning og statlig styring av tjenestene	137
Kapittel 9	
Brukarmedverknad i pasientløypenes tid	139
<i>Trond F. Aarre</i>	
Innleing	139
Problemstilling	139
Metode	141
Definisjon av brukarmedverknad	141
Brukarmedverknad i pakkeforløpa	143
Diskusjon	146
Konklusjon	150
Referansar	151
Kapittel 10	
Myndiggjorte brukere og umyndiggjorte hjelpere	153
<i>Tor-Johan Ekeland</i>	
Innledning	153
Fra utstøtt til medborger	154
Profesjonskritikk	157
Modernisering og nyliberal styring	160
Fra bruker til kunde	161
Når staten vil være terapeut	163
Skjønn og autonomi	169
Grenseoverskridelser	171
Myndiggjorte brukere og umyndiggjorte hjelpere	173
Avslutning	175
Referanser	176
Forfatterpresentasjon	181
Stikkord	183